

Kennisoverzicht

zwerfafval en participatie

Water. Wegen. Werken. Rijkswaterstaat.

Samen met inwoners en ondernemers de buitenruimte schoonhouden. Hoe doe je dat succesvol? Hoe verleid je mensen actief te worden in de openbare ruimte en hoe zorg je voor continuïteit? Hoe ga je om met initiatieven die zij zelf nemen? Voor geslaagde participatie is het cruciaal dat de gemeente er zelf goed op is ingericht, wat is daarvoor nodig? Dit kennisoverzicht geeft toegang tot een schat aan kennis, tools en ervaringen rond participatie.

Aan de slag

Participatie heeft vele vormen: inwoners die een afvalbak adopteren, meedoen aan opschoonacties of er zelf een organiseren. Maar ook groepen inwoners die de hele taak van de gemeente overnemen om de wijk schoon te houden. Welke vorm van participatie het meest geschikt is hangt onder meer af van het 'DNA' van een wijk én van de visie van de gemeente op participatie. Start daarom altijd met een goede analyse.

Kennis

- » [Overzicht van manieren om inwoners te betrekken bij een schone buurt met gebruik van inzichten over gedrag.](#)
- » [Lessen en inzichten uit verschillende participatietrajecten rond een schone buitenruimte.](#)
- » Onderzoek: welke rol kunnen [wijkondernemingen](#) spelen bij aanpak zwerfafval?

Inspiratie

Inwoners

- » Inwoners nemen taken over van de overheid: 'Right to challenge', [aanpak van Rotterdam](#). Voorbeeld van de [Afrikaanderwijk co-op](#) die zelf opruimt.
- » Inwoners tekenen steeds in op één deel/actie: voorbeeld van [Schone Rivieren](#).
- » Samenwerkingsverband van burgers, gemeenten en NME-centrum: [Wageningen Schoon](#).
- » Participatieaanpak van Rova in 18 gemeenten: [Mooi Schoon](#).
- » Inzet van leerlingen bij opruimen zwerfafval: [Wijkhelden in Nijmegen](#).
- » Mobiliseren van recreanten om mee te helpen opruimen: [Grondstofjutters in Katwijk](#).

Ondernemers

- » [Aanpak van zwerfafval in uitgaansgebieden met ondernemers](#).
- » [Het Participatiebestek](#): de aannemer die de buitenruimte beheert is verantwoordelijk voor samenwerking met bewoners.

Hulpmiddelen

- » [Handreiking adoptie afvalbakken](#).
- » [Draaiboek en tips voor een Opschoondag](#), voorbeeld van [Leeuwarden](#).
- » [Site met overzicht van acties van inwoners: Supporter van Schoon.nl](#).

